

Teisipäev, 16. aprill 2013

P7_TA(2013)0120

Kaubandusel ja investeeringutel põhinev kasv arengumaades**Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2013. aasta resolutsioon kaubanduse ja investeeringute kui arenguriikide majanduskasvu edendajate kohta (2012/2225(INI))**

(2016/C 045/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 207 ja 208 ning Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus, majanduskasv ja areng – kaubandus- ja investeerimispoliitika kohandamine kõige enam abi vajavate riikide vajadustele” (COM(2012)0022),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika. Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema” (COM(2010)0612),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kuidas parandada ELi toetust arenguriikidele arengu rahastamise vahendite kaasamisel” (COM(2012)0366),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele” (COM(2011)0303),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” (COM(2011)0637),
- võttes arvesse komisjoni teatist „EL kui ülemaailmne partner: Uus lähenemisviis ELi välistegevuse rahastamisele” (COM(2011)0865),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa kõikehõlmava rahvusvahelise investeerimispoliitika poole” (COM(2010)0343),
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas” (COM(2011)0681),
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi kaubandusabistrateegia suunas – komisjoni panus” (COM(2007)0163),
- võttes arvesse teatist „Kaubandus ja areng: abi arengumaadele kaubanduse ärakasutamiseks” (COM(2002)0513),
- võttes arvesse 2012. aasta ELi arenguabi rahastamise aruandluskohustust käsitlevat aruannet ning eelkõige selle kaubandusabi käsitlevat jagu (SWD(2012)0199),
- võttes arvesse Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide rühma ning Euroopa Liidu vahelist partnerluslepingut, mis allkirjastati 23. juunil 2000. aastal Cotonous, ning selle 2005. ja 2010. aastal muudetud versioone,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsioone „Inimõigused ning sotsiaalsed ja keskkonnastandardid rahvusvahelistes kaubanduslepingutes” ⁽¹⁾, „Rahvusvaheline kaubanduspoliitika kliimamuutusega kaasnevate nõudmiste taustal” ⁽²⁾ ja „Ettevõtete sotsiaalne vastutus rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes” ⁽³⁾,

⁽¹⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 31.⁽²⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 94.⁽³⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 101.

Teisipäev, 16. aprill 2013

- võttes arvesse oma 23. mai 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu kaubandusabi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 25. märtsi 2009. aasta resolutsioone AKV piirkondade ja riikidega sõlmitud majanduspartnerluslepingute kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa uue kaubanduspoliitika kohta Euroopa 2020. aasta strateegia raames ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2012. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lisa seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade või riikide loetelust ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa tulevase rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta seisukohta nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni sõlmimise kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse komisjoni 18. novembri 2010. aasta määrust (EL) nr 1063/2010, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 16. märtsi 2012. aasta järeldusi ELi lähenemisviisi kohta kaubandusele, majanduskasvule ja arengule järgmisel kümnendil ning 15. oktoobri 2012. aasta järeldusi arengu rahastamise kohta,
- võttes arvesse oma 25. märtsi 2010. aasta resolutsiooni ülemaailmse finants- ja majanduskriisi mõju kohta arengumaadele ja arengukoostööle ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 18. septembri 2012. aasta arvamust ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse WTO kaubandusabi töökava 2012–2013,
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldust Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus” ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse 15. mail 2007. aastal vastu võetud ELi kaubandusabistrateegiat: ELi toetuse suurendamine kaubandusega seotud vajaduste rahuldamiseks arengumaades,
- võttes arvesse 28.–29. augustil 2003. aastal vastu võetud Almatõ tegevuskava sisemaa arenguriikide kohta,
- võttes arvesse 2. märtsi 2005. aasta abi tõhusust käsitlevat Pariisi deklaratsiooni ning Busani tulemusliku arengukoostöö partnerlust, mis loodi 1. detsembril 2011. aastal,

⁽¹⁾ ELT C 102 E, 24.4.2008, lk 291.

⁽²⁾ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 101, lk 106, lk 112, lk 118, lk 124, lk 129, lk 135, lk 141.

⁽³⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 87.

⁽⁴⁾ ELT L 303, 31.10.2012, lk 1.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0342.

⁽⁶⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 34.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0471.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0060.

⁽⁹⁾ ELT L 307, 23.11.2010, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 4 E, 7.1.2011, lk 34.

⁽¹¹⁾ ELT C 43, 15.2.2012, lk 73.

⁽¹²⁾ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

Teisipäev, 16. aprill 2013

- võttes arvesse vähim arenenud riike käsitlevat Istanbuli tegevuskava aastateks 2011–2020 ⁽¹⁾,
  - võttes arvesse 11. ja 12. novembril 2010. aastal Soulis toimunud G20 tippkohtumisel vastu võetud Souli arengukonsensust ühise majanduskasvu kohta,
  - võttes arvesse ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi 2012. aasta maailma investeeringute aruannet, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) 2011. aasta äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, ÜRO kaubandus- ja investeerimislepingute inimõigustealaste mõjuhinnangute juhtpõhimõtteid, ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni, Maailmapanga ning Rahvusvahelise Põllumajanduse Arengu Fondi vastutustundlike põllumajandusinvesteeringute põhimõtteid, OECD 2011. aastal muudetud suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele ning 2012. aastal ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi XIII ministrite konverentsil ja 2012. aastal Rio +20 konverentsil vastu võetud Doha mandaati,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A7-0053/2013),
- A. arvestades, et ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika peaks juhinduma selle välistegevuse üldpõhimõtetest, nagu on kehtestatud Euroopa Liidu lepingu artiklites 3 ja 21, ning peaks toetama „maailma säästvat arengut [...], vaba ja ausat kaubandust, vaesuse kaotamist ning inimõiguste [...] kaitset”;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 207 ja 208 on omavahel seotud; arvestades, et artiklis 207 on sätestatud, et ELi kaubanduspoliitikat teostatakse kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega; arvestades, et artiklis 208 nõutakse, et arengukoostöö eesmärged võetaks arvesse liidu sellise poliitika puhul, mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid;
- C. arvestades, et kaubandus ja investeeringud ELi, arenguriikide ja vähim arenenud riikide vahel on kõnealuste eesmärkide saavutamise vahendiks, edendades kõigi osapoolte jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu, võimaldades tehnosiiret ja oskuste edasiandmist ning aidates luua töökohti, võimaldades konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamist, suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamist ja ebavõrdsuse vastu võitlemist;
- D. arvestades, et kaubandus ja investeeringud ei suuda eraldi võetuna avaldada märkimisväärset mõju majanduskasvule ja säästvatele arengule, sest arenguriikide, kaasa arvatud vähim arenenud riikide struktuurilised puudused (inimkapitali, juhtimise ja infrastruktuuri ebapiisav tase, nõrk erasektor, tugev sõltuvus toorainete ekspordist, ekspordi vähenemine mitmekesisus, suured kaubanduskulud jne) takistavad nende täielikku juurdepääsu maailmakaubandusele;
- E. arvestades, et Euroopa Liidu kaubandus- ja investeerimispoliitika, mis toetab abi saavate riikide majanduskasvu, peab olema kooskõlas vastutavate asutuste kehtestatud arengueesmärkidega ning järgima arengusiduse põhimõtet, olema seotud tehnilise ja rahalise abi andmisega ning vajaduse korral hõlmama põhja-lõuna- ja lõuna-lõuna-suunaliste ning piiriüleste avaliku ja erasektori partnerluste arendamist;
- F. arvestades, et 2010. aastal moodustas lõuna-lõuna-suunaline kaubandus 23 % maailma kaubandusest; arvestades, et WTO 2011. aasta maailma kaubandust käsitleva aruande kohaselt moodustasid lõuna-lõuna telje sooduslepingud kaks kolmandikku selliste lepingute koguhulgast ning põhja-lõuna telje lepingud vaid ühe neljandiku; arvestades, et 2012. aasta maailma investeeringute aruande kohaselt on ligi pooled maailma välismaistest otseinvesteeringutest suunatud tähtsate turumajandusega riikidesse;
- G. arvestades, et paljud riigid ei saa kaubandusest endiselt täiel määral kasu ning vähim arenenud riikide osatähtsus maailma SKPs väheneb; arvestades, et hoolimata suurest majanduskasvust moodustavad 49 vähim arenenud riiki kõigest 1,12 % maailma kaubandusest; arvestades, et kaubandus ei ole olnud võrdselt kasulik kõigi arenguriikide jaoks ning mõnel juhul on see süvendanud sotsiaalset ebavõrdsust;
- H. arvestades, et suured tähtsate turumajandusega riigid, kes kuuluvad endiselt arenguriikide kategooriasse, on ühtaegu nii kaubandusabi andjad kui ka saajad; arvestades, et EL ja muud arenenud riigid peaksid rohkem arvestama nende uute osalejate keerulise seisundiga, nende olulisuse ja eripäraga ning sellest tulenevalt kohandama ka nende kaubandusabi;

⁽¹⁾ A/CONF.219/3, 11.5.2011.

Teisipäev, 16. aprill 2013

- I. arvestades, et säästvat arengut toetavad kaubandus- ja investeerimismeetmed võivad olla väga erineva päritolu ja vormiga; arvestades, et sama riigi territooriumil võidakse rakendada mitmeid programme ja meetmeid, kuid koordineerimise puudumine võib vähendada nende tõhusust ja asjakohasust ning lõppkokkuvõttes kahjustada kodanike usaldust kõnealuste meetmete suhtes;
- J. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on suurimad kaubandusabi andjad, kes eraldasid 2010. aastal toetustena 10,7 miljardit eurot (või peaaegu kolmandiku ametliku arenguabi kogusummast); arvestades, et majandus- ja finantskriis on tõstatanud avaliku sektori arenguabiks ja eelkõige kaubandusabiks eraldatud rahaliste vahendite vähendamise küsimuse ning ka selle kasutamise tulemuslikkuse küsimuse;
- K. arvestades, et EL on võtnud endale kohustuse suurendada 2015. aastaks oma abi koguelarvet 0,7 %-ni kogurahvatulust;
1. toetab komisjoni eesmärki tõhustada sünergiat kaubandus- ja arengupoliitika vahel; soovitab tal võtta arvesse abi saavate riikide vajadusi ja võimeid, edendades niisuguseid vahendeid nagu piirkondlik integratsioon, mis võib tagada niisuguse sünergia parema ärakasutamise, ning pidada esmatahtsaks meetmeid, mille eesmärk on:
- säästva ja kaasava arengu edendamine;
  - töökohtade loomine ja oskuste suurendamine ning inimkapitali arendamine samal ajal sotsiaalset ebavõrdsust vähendades;
  - majandussokkidele vastupanu võime suurendamine;
  - erasektori, eelkõige väikeettevõtjate, sealhulgas mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, arendamise toetamine, et suurendada nende osalemist kaubanduses ja investeerimises kohalikul, piirkondlikul, piiriülesel, kahepoolsel ja mitmepoolsel tasandil;
  - maksuhalduse parandamine ning niisuguse võitluse edendamine, mis on suunatud korrupsiooni, maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, rahapesu ja maksuparadiiside vastu, tehes seda muu hulgas ettevõtjate maksete alaste teabevahetus- ja järelevalvemehhanismide loomise abil;
  - kaubandus- ja investeerimiskeskonna parandamine, sealhulgas kaubandust hõlbustavate meetmete rakendamine;
  - kauba- ja investeringuvoogude mitmekesistamine ning
  - niisuguse tehnilise abi osutamine, mis on vajalik kõnealuste meetmete nõuetekohase arengu tagamiseks;
2. kutsub Euroopa Liitu üles järgima poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet oma kaubandus-, põllumajandus-, keskkonna- ja energiapoliitika kontseptsioonis ning selle rakendamisel ning hindama oma poliitika mõju arenguriikide ja vähim arenenud riikide arengule;
3. rõhutab inimväärsete palgatasemete ja inimväärsete tööohutusstandardite tähtsust jätkusuutliku ülemaailmse kaubandussüsteemi ja uute ülemaailmsete tootmisahelate jaoks; tuletab sellega seoses komisjonile meelde tema teatist inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks;
4. nõuab tungivalt, et EL ja teised abiandjad, partnerriikide ametiasutused ning arenguriikide kohalikud ja rahvusvahelised erasektori toimijad uuriksid koostöövõimalusi säästva arengu valdkonnas, et äritegevuse panus arengueesmärkide saavutamisse oleks võimalikult suur;
5. rõhutab, et jõukuse suurendamiseks ja elatustaseme parandamiseks vaeseimates riikides peab EL suunama osa oma kaubandusega seotud abist konkreetselt vastutustundliku ja säästva arengu tagamiseks kohaliku ja piirkondliku kaubandusmahu suurendamiseks neis riikides ja nende vahel; tunneb heameelt arengukoostöö rahastamisvahendi eesmärkide üle, mille seas on esmatahtsana välja toodud tööhõive ja majanduskasv arenguriikides;
6. on arvamusel, et kaubanduse ja investeerimistegevuse arengut toetavate programmide edukuse määrab muu hulgas abi saavate riikide iverastatus; usub, et riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud asutused ning kodanikuühiskond peavad kooskõlas õigusriigi põhimõttega olema süsteemselt kaasatud riiklike kavade koostamisse ja järelevalvesse;

Teisipäev, 16. aprill 2013

7. innustab arenguriike süvalaiendama jätkusuutliku majandusarengu eesmärki oma vastavates strateegiates ja algatustes sätestatud valdkonnaülese riikliku poliitika eesmärgina; palub komisjonil muu hulgas ulatuslikuma abi pakkumise abil püüelda selle poole, et suurendada valitsuste suutlikkust integreerida jätkusuutliku ja kaasava majandusarenguga seotud küsimusi nende riiklikesse kaubandusstrateegiatesse ja -kavadesse;
8. märgib, et parem koolitus arenguvaldkonna küsimustes võimaldaks konkreetseid arenguvajadused ja nende täitmise võimalused selgemini kindlaks määrata, et suunata ja hõlbustada kaubandusküsimuste läbirääkijate ja muude kaubanduse valdkonna ametnike tööd;
9. on arvamusel, et määravad on investeeringud, mille eesmärk on luua, arendada, tugevdada ja säilitada keske tähtsusega säästva transpordi, säästva energia ja telekommunikatsiooni infrastruktuure, eelkõige piiriüleseid infrastruktuure ja ühendveo sõlmpunkte;
10. rõhutab vajadust tagada täielik läbipaistvus Euroopa ettevõtjate poolt valitustele tehtavate maksete osas; kutsub komisjoni üles toetama arenguriikides jätkusuutliku industrialiseerimise strateegiaid, mille eesmärk on kaubelda lisandväärtusega toodetega, mitte ainult toorainetega;
11. on arvamusel, et kui kasutada kaubandust ja investeeringuid jätkusuutliku majanduskasvu ja -arengu edendajatena, peaksid need olema suunatud eelkõige järgmiste eesmärkide saavutamisele, arendades samal ajal vajalikku tootmist ja infrastruktuuri:

Põllumajandus:

- füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate põllumajandustootjate ja väikeühistute toetamine ning niisuguste jätkusuutlike põllumajandus-, kalakasvatuse- ja loomakasvatustavade arendamise toetamine, mis võimaldavad luua, tugevdada ja mitmekesistada tarneahelaid;
- rahastamisele ja mikrorahastamisele juurdepääsu parandamine;
- arenguriikide toetamine rahvusvaheliste tervishoiu- ja taimekaitse normidega seotud teabele juurdepääsu saamisel ning nendega kooskõla saavutamisel, et tagada aus konkurents ja ulatuslikum juurdepääs turgudele, sealhulgas arenguriikide parem juurdepääs tööstusriikide turgudele, kaitstes samal ajal paremini nende elanikkonda;
- ekspordipiirangute järkjärguline kaotamine ning põllumajandustoodete hinnaspekulatsioonide ja hindade volatiilsuse vastu suunatud meetmed;
- sotsiaalsete ning keskkonnahoidlike kaupade ja teenuste, sealhulgas ökoturismi loomise ja turustamise toetamine, et tagada tootjatele lisandväärtus ja täita jätkusuutlikkuse kriteeriume;
- loodusvarade säästev ja läbipaistev majandamine;
- programmid, mis käsitlevad põllumajandustootjate õiglast juurdepääsu maale;
- suutlikkuse suurendamise võimaluste loomine, eelkõige seoses toodete mitmekesistamisega; toodete lisandväärtuse suurendamine ning abi osutamine vastavuse saavutamisel standarditele ja tehnilistele nõuetele kohalikel, piirkondlikel ja rahvusvahelistel turgudel;
- kaubanduslepingute säästva arengu alamrubriikides positiivsete stiimulite süsteemi loomine, et ergutada selliste põllumajandustoodete impordi ELi, mis vastavad rahvusvahelistele keskkonna-, sotsiaal- ja inimõigustealastele normidele, tagades eelkõige tootjatele õiglased sissetulekud ja põllumajanduses töötajatele äraelamist võimaldava töötasu, nagu on nõudnud õigusega toidule tegelev ÜRO eriraportöör;
- arenguriikide ja vähim arenenud riikide niisuguse vajaduse toetamine, mis seisneb vastastikusest liberaliseerimisest teatavate tundlike põllumajandustoodete väljajätmisest;

Tööstus:

- tootmisvõimsuse loomine, suurendamine ja mitmekesistamine ning jätkusuutlik tööstusareng, mis toob kaasavate ja õiglase tarneahelate kaudu kasu kohalikele asjaosalistele;

Teisipäev, 16. aprill 2013

- ettevõtlus- ja investeerimiskeskonna parandamine, et hõlbustada erasektori osalemist, hõlmates kohalikke väikeettevõtjaid ning vajaduse korral avaliku ja erasektori partnerluste arendamist;
- kaubanduspiirangute järkjärguline kaotamine, võttes arvesse arenguriikide vajadust mitmekesistada oma majandust ja vajadust kaitsta noori tööstusharusid, et luua jätkusuutlik kodumaine tööstuslik baas;
- intellektuaalomandi õiguste, sealhulgas geograafiliste tähiste kaitsmine, võttes arvesse riikide arengutaset ja seades eesmärgiks soodustada tehnosiiret (kaasa arvatud roheline tehnoloogia), tehes seda kooskõlas Doha deklaratsiooniga TRIPS-lepingu ja tervisekaitse kohta;
- inimväärtete töötingimuste, läbipaistvuse ja jätkusuutlikkuse edendamine; jätkusuutlike ja õiglaste töövormide toetamine; tööhutusnormide ja sotsiaalkaitsesüsteemide tugevdamine, pidades eelkõige silmas ILO soovitusi riiklike sotsiaalkaitse põhiluste kohta;

Teenused:

- õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava tugevdamine, et parandada erainvesteeringute ja eelkõige välismaiste otseinvesteeringute õiguskindlust, läbipaistvust ja õiguspärasust;
- kaubanduslepingute finantsteenuseid käsitlevate kehtivate sätete ja läbirääkimisjuhiste hoolikas kontrollimine, sest need ei tohiks takistada piisavat finantsvaldkonna reguleerimist ELis ja selle kaubanduspartneriteks olevates riikides;
- riigihangete tingimuste parandamine;
- avalike teenuste tõhususe suurendamine;
- kaubandust ja investeeringuid lihtsustavate teenuste ning eelkõige keskkonnasõbralike teenuste, sealhulgas turismi, logistika ja investeeringute edendamine;

Haldustegevus:

- riikide valitsuste toetamine piisava läbipaistvuse ja osalemise tasemega riikliku kaubanduspoliitika ja riiklike kaubandusstrateegiade kujundamisel;
- ühiste vahendite ja ressursside arendamine, et teha asjaomastele vähim arenenud riikidele kättesaadavaks praktiline teave ja meetodid;
- maksu- ja tolliametite reformimise toetamine ning niisuguste meetmete toetamine, mille eesmärk on piirata majanduse mitteametliku sektori osakaalu ja integreerida uuesti mitteametlik sektor reguleeritud majandusse;
- kaupade, inimeste ja teenuste liikumise ning transiidisüsteemide tulemuslikkuse, juhtimise ja korralduse parandamine;
- kaubavahetuse ja investeeringute lihtsustamisega tegelevate asutuste loomine ning tagatisfondide ja riskikapitalifondide loomine, hõlmates ka seemnekapitali ja äriingleid;

12. toetab komisjoni ettepanekut diferentseerida oma kaubandusabi ning suunata oma pingutused kõige enam abi vajavatele riikidele, eelkõige vähim arenenud riikidele; soovib komisjonil siiski võtta lisaks standardnäitajatele (rahvamajanduse kogutoodang, inimkapital ja haavatavus majandusshokkide suhtes) arvesse ka riigi üldist arengutaset ning selle vajadusi, suutlikkust ja sisemist arengualast ebavõrdsust; nõuab tungival, et komisjon võtaks vähim arenenud riikide puhul arvesse tõhustatud integreeritud raamistiku põhimõtteid;

13. rõhutab, et sotsiaallettevõtlus ja sotsiaalne innovatsioon arenguriikides on arengut tagava majanduskasvu tõukejõud ja võivad aidata vähendada ebavõrdsust ja soodustada majanduskasvu, eeldusel et kasum investeeritakse uuesti majandusse;

14. on seisukohal, et kuigi rahaliste vahendite ülekandmine ja mikrorahastamine on jätkuvalt vajalikud vahendid, ei suuda need üksi vastata kõikidele rahastamisvajadustele; palub kõikidel rahastajatel otsida ja edendada uuenduslikke rahastamise ja partnerluse vorme; toetab lõuna-lõuna-suunalisi ning kolmepoolseid partnerlusi; soovib kasutada ulatuslikumalt piirkondadevahelisi rahastamiskavasid, näiteks selliseid, mida rakendatakse ELi-Aafrika infrastruktuuri sihtfondi raames;

Teisipäev, 16. aprill 2013

15. toetab komisjoni teatise väljakuulutatud paketti kaubanduse edendamiseks arenguriikide väikeettevõtjatele; kutsub komisjoni üles seda paketti edasi arendama ja palub kõigil rahastajatel eraldada piisavalt vahendeid selle rakendamiseks ning eelkõige toetada väikeettevõtjate osalemist kaubanduskavades, mis kindlustavad tootjate jaoks lisandväärtuse, sealhulgas kavades, mis vastavad jätkusuutlikkuse kriteeriumidele (nt aus kaubandus); nõuab korrapäraselt teavet selle rakendamise kohta;
16. tunneb heameelt teatise „Kuidas parandada ELi toetust arenguriikidele arengu rahastamise vahendite kaasamisel” vastuvõtmise üle; palub komisjonil rakendada oma ettepanekud kiiresti, et kaasata jätkusuutlikku, prognoositavat ja tulemuslikku lisarahastamist; tunneb heameelt suuniste üle, mis on esitatud OECD investeerimispoliitika raamistiku instrumentaariumis; tunneb heameelt Busani tulemusliku arengukoostöö ülemaailmse partnerluse ja kodanikuühiskonna arengu tulemuslikkuse Istanbuli põhimõtete tulemuste üle;
17. väljendab muret seotud abi tavade üha laialdasema kasutamise pärast; nõuab tungivalt, et arenenud riigid ja suured tärkava turumajandusega riigid ei kasutaks niisuguseid tavasid, vaid pigem püüaksid kaubandusele ja investeringutele keskenduvates majandusarengu projektides kasutada piirkondlikke ja kohalikke ressursse, sealhulgas inimkapitali;
18. tunnustab rahvusvaheliste institutsioonide (WTO, Unctad, Unido, OECD, G20, Maailmapank ja mitmepoolsed arengupangad) tööd kaubandusabi valdkonnas; pooldab kaubandusabi programmide raames niisuguste meetmete lisamist, mille eesmärk on aidata hüvitada arenguriikidele kaubanduse liberaliseerimisest tulenevaid kahjusid; on seisukohal, et tuleks luua eesüsteem, mille eesmärk on hõlbustada rahastajate rahvusvahelist, riiklikku ja kohalikku koostööd Unctadi ja WTO juhtimisel; tuletab meelde ELi kohustust edendada ja lihtsustada arenguriikide esindatust ja osalust eespool mainitud rahvusvahelistes institutsioonides;
19. peab kahetsusväärseks investeerimispoliitika puudulikkust kooskõlastatust, muu hulgas rahvusvahelisel tasandil; tunneb heameelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu saavutatud kokkuleppe üle, mis käsitleb üleminekukorda liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks; innustab komisjoni arendama välja rahvusvaheliste investeringute ELi poliitika, mis tagab nõuetekohase investeringute kaitse, suurendab õiguskindlust ja kajastab riikide suutlikkust luua ühiseid eeskirju ja norme, võttes samal ajal arvesse konkreetseid sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnavalasid vajadusi, näiteks muu hulgas neid, mis on esitatud Unctadi säästvat arengut käsitleva investeerimispoliitika raamistikus; tuletab meelde, et arenguriigid kannatavad ebaproportsionaalselt palju investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise suurte kulude tõttu;
20. peab äärmiselt oluliseks rahvusvaheliste investeerimislepingute uuendamist, et tugevdada nende arengumöödet, tasakaalustades riikide ja investorite õigused ja kohustused, tagades piisavad võimalused säästva arengu poliitika elluviimiseks ning muutes investeringuid soodustavad sätted konkreetsemaks ja säästva arengu eesmärkidele paremini vastavaks;
21. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks eristatud andmed ELi-poolsete arenguriikidesse ja vähim arenenud riikidesse tehtavate välismaiste otseinvesteringute kohta, võttes arvesse järgmisi investeringute kategooriaid: ühinemised ja ülevõtmised, ettevõttesisene varade ümberjaotamine, spekulatiivsed investeringud ja rohelised investeringud;
22. on seisukohal, et koostöös tuleks keskenduda ka suutlikkuse suurendamisele ja institutsioonide ülesehitamisele, et arenguriikidel oleks võimalik luua investeerimiseks vajalikud tingimused, näiteks maksude kogumise suutlikkuse arendamine, maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemine ning kõrgeimate raamatupidamisstandardite rakendamine;
23. tunneb heameelt WTO otsuse üle lihtsustada vähim arenenud riikide ühinemist; kutsub WTO liikmeteks olevaid arenenud riike ja suuri tärkava turumajandusega riike üles kasutama vähim arenenud riikide teenuste suhtes kohaldatavat erandit ning kohaldama vähim arenenud riikide teenuste ja teenuseosutajate suhtes sooduskohtlemist, pöörates samal ajal erilist tähelepanu 4. teenuste osutamise viisile (*Mode 4*), mis on vähim arenenud riikide prioriteet;
24. loodab, et EL ja selle liikmesriigid kasutavad oma mõjuvõimu, eelkõige suurte tärkava turumajandusega riikide üle, et sõlmida kiiresti kaubanduse lihtsustamise kokkulepe, mille üle peetakse läbirääkimisi Doha vooru raames;
25. tunneb heameelt BRICS-riikide võetud kohustuse üle edendada arenguriikide majanduskasvu ja -arengut; palub neil oma tegevuses järgida ja edendada demokraatlikke põhimõtteid ja head valitsemistava; palub komisjonil jätkata kõikidesse arenguriikidega sõlmitavatesse kaubanduslepingutesse demokraatia ja inimõiguste klausli lisamist;

Teisipäev, 16. aprill 2013

26. nõuab tungivalt, et komisjon esildaks konkreetseid viisid, kuidas suurendada oma toetust kiiremale ja põhjalikumale piirkondlikule integratsioonile arenguriikides, et arendada välja piirkondlikud turud ning luua piirkondlikud väärtusahelad; kutsub sel eesmärgil komisjoni üles edendama piirkondlikku integratsiooni oma kahepoolsetes ja piirkondlikes kaubanduslepingutes; palub komisjonil kaaluda päritolueeskirjade lihtsustamist ja ühtlustamist ning vahendeid, mille abil hõlbustada nende kasutamist väikeeksportijate poolt; palub komisjonil tugevdada oma partnerlusi olemasolevate piirkondlike asutustega, eelkõige Aafrika Arengupangaga; juhib tähelepanu kohaliku erasektori olulisele rollile kaubandusintegratsioonis ja majandusarengus;

27. tunneb heameelt päritolueeskirjade reformi ning reformitud üldise soodustuste süsteemi (GSP) jõustumise üle; loodab, et komisjon esitab aruande kõnealuse süsteemi muutmise mõju kohta soodustatud riikidele ning eelkõige riikidele, kelle puhul on soodustused kaotatud, järgides uute eeskirjade artikli 40 sätteid;

28. võtab teadmiseks Aafrika riikide rühmaga sõlmitud esimese majanduspartnerluslepingu esialgse kohaldamise; ergutab komisjoni hindama seniste edusammude puudumist muude niisuguste majanduspartnerluslepingute sõlmimisel, milles võetakse täielikult arvesse arenguriikide arenguhuve; kutsub komisjoni üles kasutama seda impulssi, et käivitada taas pooleliolevad läbirääkimised majanduspartnerluslepingute üle ELi ja huvitatud arenguriikide vahel, et integreerida järkjärgult nende turud mitmepoolsesse kaubandusraamistikku; rõhutab, kui oluline on luua kindel ja õiglane õigus- ja kaubandusraamistik AKV riikidesse tehtavate ELi investeeringute edendamiseks vastastikku kasulikul viisil; kutsub komisjoni üles võtma arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi seoses soodustuste vähendamise, tariifide kaotamise ulatuse ja paindlikkusega ning pöörama erilist tähelepanu majanduspartnerluslepingute rakendamisele;

29. on veendunud, et EL on välja töötanud kaubanduse ja investeeringute kaudu toimivad arenguabi vahendid, eelkõige üldise soodustuste süsteemi ja majanduspartnerluslepingud, mis on tulemuslikud tingimusel, et nende sätete ja rakendamise kriteeriumidega ei kaasne diskrimineerimine või piirangud, mis võivad osutada nende võimalike abisaajate jaoks ebasoodsaks; nõuab siiski tungivalt, et komisjon koondaks kõik olemasolevad vahendid tõelisse terviklikku strateegiasse, mis hõlmab ka kaubanduse tehnilise abi, suutlikkuse suurendamise ja kaubandusega seotud kohandamise meetmeid, kaasa arvatud standardimise osas; on seisukohal, et komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid looma sünergiaid, et veelgi tõhustada liidu kaubandusdiplomaatiat kogu maailmas;

30. ergutab komisjoni kaasama kahepoolsetesse kaubanduslepingutesse kaubanduse ja säästva arengu peatükid koos siduvate keskkonna- ja töönormidega ning ettevõtja sotsiaalse vastutuse klauslitega; on seisukohal, et komisjon peaks ühtlasi pakkuma koostööd eesmärgiga aidata arenguriikidel ja vähim arenenud riikidel neid norme järgida; on veendunud, et kodanikuühiskonna tugev kaasamine selliste peatükkide rakendamise järelevalvesse suurendab teadlikkust keskkonna- ja sotsiaalnormidest ning nende heakskiitmist;

31. soovib komisjonil pidada läbirääkimisi lisaks sotsiaal- ja keskkonnasätetele ka siduvate ja jõustatavate inimõigusi käsitlevate sätete lisamise üle kõikidesse tulevikus sõlmitavatesse kaubanduslepingutesse, et suurendada ELi tingimuslikkuse poliitika tulemuslikkust ja usaldusväarsust;

32. nõuab tungivalt, et EL kavandaks oma kaubanduslepingud nii, et edendada investorite vastutustundlikku käitumist ning vastavust parimatele rahvusvahelistele ettevõtja sotsiaalse vastutuse (ESV) tavadele ja hea ühingujuhtimise tavale; rõhutab eelkõige, et selleks, et majanduskasv oleks kaasav ja aitaks vaesust vähendada, tuleks seda edendada sektorites, kus tegutsevad vaesed, see peaks toetama naisi ja suurendama nende mõjuvõimu ning seda tuleks seostada töökohtade loomisega ja rahastamisvõimaluste väljatöötamisega mikro- ning väikeettevõtjate jaoks;

33. nõuab, et ELis asuvad äriühingud, kellel on tootmisrajatised arenguriikides, annaksid teistele eeskujuga, täites kohustust austada inimõigusi ja vabadusi ning täita sotsiaal- ja keskkonnanorme, tööõiguse põhireegleid ja rahvusvahelisi lepinguid;

34. kutsub üles Euroopa ettevõtteid, mille tütarettevõtted või tarneahelad asuvad arenguriikides, täitma inimõiguste, töönormide ja keskkonnanõuete valdkonnas riiklikke ja rahvusvahelisi õiguslikke kohustusi;

35. tunneb heameelt asjaolu üle, et suur hulk tööstusettevõtteid ja piiriüleseid äriühinguid on võtnud vastu tegevusjuhendid, kus on üksikasjalikult kehtestatud nende ülemaailmsete tarneahelate sotsiaal- ja keskkonnastandardid; tuletab siiski meelde, et neid tegevusjuhendeid on raske võrrelda, sest nende raamatupidamis-, auditeerimis- ja aruandlusnormid on erinevad; rõhutab, et ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tõhusam rakendamine aitab saavutada ELi eesmärgi konkreetsete inimõiguste ja tööõiguse põhireeglite valdkonnas;

Teisipäev, 16. aprill 2013

36. rõhutab, et ELi toetus kolmandate riikide valitsustele sotsiaalsete ja keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisel on oluline täiendus Euroopa ettevõtjate ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamisele kõikjal maailmas;

37. võtab teadmiseks, et vaatamata Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteemi rakendamisele seoses nn konfliktiteemantidega põhjustab loodusvaradega kauplemine ikka veel rahutusi ja kaevanduspiirkondades esineb siiani inimõiguste rikkumist; rõhutab seetõttu tungivat vajadust luua vääriskivide ja muude nn konfliktimineraalide tootmise ja kaubanduse jaoks hoolsuskohustuse süsteem; on arvamusel, et selline meede võiks aidata lahendada selle loodusvaradega seotud ulatusliku probleemi ning suurendada kasu, mida arenguriigid saavad oma kaupade müügist;

38. tunnustab asjaolu, et komisjon osaleb mäetööstuse läbipaistvuse algatuses (Extractive Industries Transparency Initiative – EITI); palub komisjonil ja mäetööstuses osalejatel tegutseda aktiivselt selle nimel, et rohkem tootjariike otsustaksid algatuses osaleda;

39. nõuab tungivalt, et komisjon rakendaks kaubandus- ja investeerimislepingute sõlmimisel õigusega toidule tegeleva ÜRO raportööri ettevalmistatud suuniseid, milles nõutakse inimõigustealaste mõjuhinnangute („Guiding Principles on Human Rights Impact Assessments of Trade and Investment Agreements” (Kaubandus- ja investeerimislepingute inimõigustealaste mõjuhinnangute juhtpõhimõtted)) kasutamist, et tagada lepingute kooskõla rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides kehtestatud kohustustega;

o

o o

40. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning AKV–ELi parlamentaarsele ühisassambleele.
